

برنامه ریزی درسی

درس سلامت دهان و دندانپزشکی اجتماعی نظری ۱

تهیه و تنظیم

دفتر مطالعات و توسعه آموزش دانشکده دندانپزشکی

با همکاری

اساتید محترم گروه آموزشی سلامت دهان و دندانپزشکی اجتماعی

dentedo@sums.ac.ir

سال تحصیلی: 1401-1402

COURSE PLAN

درس سلامت دهان و دندانپزشکی اجتماعی نظری ۱

مقطع : دکترای حرفه ای دندانپزشکی

تعداد واحد : ۱ واحد (۱۷ ساعت) پیشنیاز : سلامت دهان و جامعه، روانشناسی و مهارت های ارتباطی

مسئول برنامه : گروه آموزشی سلامت دهان و دندانپزشکی اجتماعی

نوع درس:

علوم پایه اجباری اختصاصی نظری اجباری اختصاصی عملی اختصاصی اختیاری عمومی کارگاهی کارورزی

* عناوین کلی این درس شامل موارد زیر می باشد:

- ۱) آشنایی با مقدمات و اصول دندانپزشکی اجتماعی
- ۲) آشنایی با عوامل اجتماعی موثر به سلامت
- ۳) آشنایی با رویکردهای مطرح در سلامت دهان
- ۴) آشنایی با مدل های سلامت و بیماری
- ۵) آشنایی با جمعیت شناسی
- ۶) آشنایی با اپیدمیولوژی و بار عوامل خطر بیماری های دهان (پوسیدگی، بیماری های لثه، سرطان، تروما بی دندان، ...)
- ۷) آشنایی با شاخص های سلامت دهان و دندان
- ۸) آشنایی با نیازسنجی و نیازها در گروههای هدف (کودکان، دانش آموزان، مادران، میانسالان و ...)
- ۹) آشنایی با ارتقاء سلامت و ارتقاء بهره مندی جامعه
- ۱۰) آشنایی با آموزش سلامت و تغییر رفتار
- ۱۱) آشنایی با مبانی مدیریت سلامت
- ۱۲) آشنایی با مبانی بهبود کیفیت و حاکمیت بالینی

***هدف کلی**

آشنایی با مقدمات و اصول دندانپزشکی اجتماعی

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- تاریخچه سلامت عمومی دهان و دندان در جهان را بیان کند
- تاریخچه سلامت عمومی دهان و دندان در ایران را بیان کند
- تعریف سلامت عمومی دهان و دندان را بیان کند
- اهداف و حیطه رشته سلامت دهان و دندانپزشکی اجتماعی را توضیح دهد.
- تفاوت های موجود بین فعالیت های کلینیکی و دندانپزشکی اجتماعی را تشخیص داده و بیان نماید.
- معیارهای تشخیص مشکلات مهم سلامت عمومی را بیان کند
- نابرابری در سلامت را توضیح دهد

هدف کلی

آشنایی با عوامل اجتماعی موثر به سلامت

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- نقش عوامل اجتماعی در سلامت دهان جامعه را بیان کند.
- بی عدالتی های اجتماعی موجود در سلامت دهان در ایران و جهان را بیان کند.
- راهکارهای موجود برای مقابله با تاثیر عوامل اجتماعی بر سلامت دهان را توضیح دهد.
- عوامل اجتماعی موثر بر سلامت دهان را نام ببرد
- نحوه اندازه گیری ابعاد این عوامل و تاثیر آنها را بر سلامت دهان توضیح دهد.
- طول دوره زندگی life-course studies را بیان کند

هدف کلی

آشنایی با رویکردهای مطرح در سلامت دهان

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- سلامت دهان را تعریف کند.
- ارتقاء سلامت را توضیح دهد.
- رویکردهای مطرح در ارتقاء سلامت را بیان کند.

- معایب و مزایای هر رویکرد را توضیح دهد.
- رویکردهای سودمند بر ارتقاء سلامت دهان را توضیح دهد.

هدف کلی

آشنایی با مدل های سلامت و بیماری

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- سلامت و بیماری را تعریف کند.
- ابعاد سلامت را توضیح دهد.
- عوامل تعیین کننده سلامت را بیان کند.
- مدل ها و الگوهای سلامت را توضیح دهد.
- مدل های کاربردی برای ارتباط سلامت و بیماری را توضیح دهد.

هدف کلی

آشنایی با جمعیت شناسی

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- توزیع و ترکیب جمعیت و سرشماری را تعریف کند.
- انواع توزیع جمعیت و ترکیب های جمعیتی را بیان کند.
- عوامل تاثیر گذار در حرکت جمعیتی را شرح دهد.
- گروههای سنی و هرم جمعیتی را بیان نماید.
- زمان دو برابر شدن جمعیت را تعریف کند.
- انواع هرم های سنی جمعیتی و خصوصیات هر یک را نام ببرد
- شاخص های مهم جمعیت شناسی را بیان کند.

هدف کلی

آشنایی با اپیدمیولوژی و بار عوامل خطر بیماری های دهان (پوسیدگی، بیماری های لثه، سرطان، تروما بی دندانی،

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- تعریف، تاریخچه، مراحل عملیاتی مطالعات اپیدمیولوژیک را بیان نماید.
- خصوصیات، انواع و کاربرد مطالعات مختلف اپیدمیولوژیک را شرح دهد.
- نمونه هایی از این گونه مطالعات در حوزه سلامت دهان و دندان را شناسایی کند.
- ابعاد گوناگون مطالعات در حوزه سلامت دهان و دندان را بیان کند.
- شاخص های مهم اپیدمیولوژیک و نحوه محاسبه و کاربرد آنها را شرح دهد.
- شیوع و بروز و نحوه محاسبه آنها را تعریف کند.
- میزان شیوع بیماری های پوسیدگی، بیماری های لثه، سرطان، تروما و بی دندانی را توضیح دهد.
- نتایج پیمایش های کشوری در زمینه سلامت دهان و دندان را در سال های مختلف شرح دهد.

هدف کلی

آشنایی با شاخص های سلامت دهان و دندان

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- شاخص را تعریف کند.
- خصوصیات یک شاخص ایده آل را بیان کند.
- چند شاخص متداول را برای اندازه گیری وضعیت های مختلف سلامت دهان و دندان را فهرست نماید.
- اصول کلی کاربرد این شاخص ها را توضیح دهد.
- محدودیت شاخص های موجود را بیان کند.
- نحوه محاسبه شاخص های سلامت دهان و دندان را به کمک نرم افزار Spss توضیح دهد.
- نحوه استفاده کاربردی شاخص های سلامت دهان و دندان را بیان نماید
- نحوه تفسیر نتایج شاخص ها را با توجه به وضعیت رشد جمعیت توضیح دهد

هدف کلی

آشنایی با نیازسنجی و نیازها در گروههای هدف (کودکان، دانش آموزان، مادران، میانسالان و ...)

➤ اهداف اختصاصی

- دانشجو باید بتواند:
- نیاز را تعریف کند.
- اهمیت نیازسنجی در سیستم سلامت را توضیح دهد.
- گروههای هدف را نام ببرد.
- انواع نیاز در حیطه سلامت (تکیه بر گروههای هدف) توصیف کند.
- روش های سنجش انواع مختلف نیاز را در حیطه سلامت بیان کند.
- کاربردهای شاخص های اجتماعی سلامت دهان و دندان در گروههای هدف را نام ببرد.
- خصوصیات نیازسنجی در دندانپزشکی بالینی در گروههای مختلف را بیان کند.

هدف کلی

آشنایی با ارتقاء سلامت و ارتقاء بهره مندی جامعه

➤ اهداف اختصاصی

- دانشجو باید بتواند:
- مفهوم سلامت و ارتقاء سلامت را تعریف کند.
- پنج اصل منشور اتاوا را توضیح داده و برای هر کدام در زمینه سلامت دهان مثالی بیان نماید.
- اجزاء ارتقاء سلامت را نام ببرد.
- رویکردهای ارتقاء سلامت را توصیف کرده و برای هر کدام در زمینه سلامت دهان مثالی بیان نماید.
- نظریه ها و ارکان های اصلی ارتقاء سلامت را همراه با مثال نام ببرد.
- اهداف جهانی و کشوری سلامت دهان در زمینه ارتقاء بهره مندی جامعه را توضیح دهد.

هدف کلی

آشنایی با آموزش سلامت و تغییر رفتار

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- آموزش سلامت را تعریف کرد.
- نقش آموزش در ارتقاء سلامت دهان و تغییر رفتار را بیان کند.
- سطوح آموزش سلامت دهان را نام ببرد.
- اصول آموزش سلامت دهان را توضیح دهد.
- انواع آموزش سلامت را نام ببرد.
- روش های آموزش سلامت دهان در جامعه را توضیح دهد.
- چگونگی طراحی یک برنامه آموزش سلامت دهان در جامعه را شرح دهد.
- اهمیت تغییر رفتار و تاثیر رفتار بر سلامت افراد را توضیح دهد.
- تفاوت مدل و نظریه را بیان کند.
- چند مدل و نظریه تغییر رفتار را نام ببرد.
- محدودیت مدل ها را بیان کند.

*هدف کلی

آشنایی با مبانی مدیریت سلامت

➤ اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- مفهوم مدیریت و رهبری را بیان کند
- ویژگی های مدیر در حوزه سلامت را بیان کند
- وظایف اصلی یک مدیر در حوزه سلامت را بیان کند
- انواع روش های مدیریت و رهبری در حوزه سلامت را توضیح دهد.

هدف کلی

آشنایی با مبانی بهبود کیفیت و حاکمیت بالینی

اهداف اختصاصی

دانشجو باید بتواند:

- مبانی حاکمیت بالینی و بهبود کیفیت را شرح دهد
- اجزا حاکمیت بالینی را نام ببرد
- اهمیت و نقش حاکمیت بالینی در ارتقا خدمات ارائه شده را توضیح دهد

◇ روش آموزش (یاددهی-یادگیری):

سخنرانی کلاسیک ، سخنرانی تعاملی ، آموزش و بحث در گروههای کوچک Small group ، آموزش بر پایه حل مسئله PBL ، آموزش آزمایشگاهی ، آموزش کارگاهی ، آموزش در مرکز مهارتهای بالینی Skill lab ، آموزش کلینیکی ، Role Playing یا Role modeling ، Self study ، ژورنال کلاب ، کنفرانس درون بخشی و یا بین بخشی CPC ، آموزش مجازی (الکترونیکی) ، دمانستریشن ، Case Presentation ، آموزش گلوله برفی ، آموزش تیمی ، سمینار ، پروژه ، آموزش توسط همتایان peer assisted learning فیلم آموزشی

❖ استراتژی آموزشی:

Discipline Base ، Integration Base ، teacher center ، studentcenter ، Subject Base ، Problem Base ، Hospital Base ، Community Base ، Standard program ، Elective Base ، Opportunistic Base ، Systematic Base

❖ امکانات آموزشی مورد نیاز:

کلاس درس، ویدئو پروژکتور ، پاورپوینت، وایت برد ، ماژیک، کلاس U مشکل جهت آموزش در گروههای کوچک

❖ مدرسین: اساتید گروه سلامت دهان و دندانپزشکی اجتماعی

❖ منابع اصلی درسی:

- 1)Essential of dental public Health, Daly B, et al.
- 2)Jong's Community Dental health, Gluck 14 and Morgan Stein WM

❖ نوع ارزشیابی: ارزشیابی تکوینی ارزشیابی تکمیلی

❖ روش ارزشیابی: کتبی و تشریحی Essay ، چندگزینه ای (MCQ) ، کوتاه پاسخ ، جور کردنی Matching ، Extended matching ، شفاهی Oral exam ، صحیح و غلط True & false ، نظر استاد Tutor report ، Log book ، پورت فولیو (کار پوشه) ، DOPS ، ۳۶۰ درجه ، آسکی (OSCE) ، آزمون تعاملی رایانه ای (Computerized pmp) ، چک لیست ، Mini CEX ، مشاهده مستقیم Directed observation ، پروژه ، Self assessment ، Peer assessment

❖ نحوه محاسبه نمره: ۹۰٪ درصد امتحان پایان ترم و ۱۰٪ فعالیت کلاسی ، آزمون شفاهی، حضور غیاب در طول ترم

❖ مقررات درون بخشی:

حضور به موقع در کلاس حداکثر تا ۱۰ دقیقه بعد از ورود استاد-بیشتر از این زمان غیبت محسوب می شود

❖ جدول زمانبندی

امکانات مورد نیاز	منابع درسی	روش ارزشیابی	روش تدریس	میزان ساعت ارائه	سرفصل مطالب
سالن مناسب، ویدئو پروژکتور	1)Essential of dental public Health, Daly B, et al. Chapters: 1,2,3,9,10,11, last edition 2)Jong's Community Dental health Gluck M and Morgan Stein WM Chapters: 1,8,11, Last edition	کتبی و تشریحی، چندگزینه ای، صحیح و غلط، نظر استاد	سخنرانی کلاسیک و تعاملی	۲	آشنایی با مقدمات و اصول دندانپزشکی اجتماعی
سالن مناسب، ویدئو پروژکتور		کتبی و تشریحی، چندگزینه ای، صحیح و غلط، نظر استاد	سخنرانی کلاسیک و تعاملی	۲	آشنایی با عوامل اجتماعی موثر به سلامت
سالن مناسب، ویدئو پروژکتور		کتبی و تشریحی، چندگزینه ای، صحیح و غلط، نظر استاد	سخنرانی کلاسیک و تعاملی	۱	آشنایی با رویکردهای مطرح در سلامت دهان
سالن مناسب، ویدئو پروژکتور		کتبی و تشریحی، چندگزینه ای، صحیح و غلط، نظر استاد	سخنرانی کلاسیک و تعاملی	۱	آشنایی با مدل های سلامت و بیماری
سالن مناسب، ویدئو پروژکتور		کتبی و تشریحی، چندگزینه ای، صحیح و غلط، نظر استاد	سخنرانی کلاسیک و تعاملی، بحث در گروههای کوچک	۲	آشنایی با جمعیت شناسی
سالن مناسب، ویدئو پروژکتور		کتبی و تشریحی، چندگزینه ای، صحیح و غلط، نظر استاد	سخنرانی کلاسیک و تعاملی، بحث در گروههای کوچک	۲	آشنایی با اپیدمیولوژی و بار عوامل خطر بیماری های دهان
سالن مناسب، ویدئو پروژکتور		کتبی و تشریحی، چندگزینه ای، صحیح و غلط، نظر استاد	سخنرانی کلاسیک و تعاملی، بحث در گروههای کوچک	۲	آشنایی با شاخص های سلامت دهان و دندان
سالن مناسب، ویدئو پروژکتور		کتبی و تشریحی، چندگزینه ای، صحیح و غلط، نظر استاد	سخنرانی کلاسیک و تعاملی، بحث در گروههای کوچک	۲	آشنایی با نیازسنجی و نیازها در گروههای هدف
سالن مناسب، ویدئو پروژکتور		کتبی و تشریحی، چندگزینه ای، صحیح و غلط، نظر استاد	سخنرانی کلاسیک و تعاملی، بحث در گروههای کوچک	۱	آشنایی با ارتقاء سلامت و ارتقاء بهره مندی جامعه
سالن مناسب، ویدئو پروژکتور، فیلم آموزشی		کتبی و تشریحی، چندگزینه ای، صحیح و غلط، نظر استاد	سخنرانی کلاسیک و تعاملی، بحث در گروههای کوچک، فیلم آموزشی	۲	آشنایی با آموزش سلامت و تغییر رفتار
سالن مناسب، ویدئو پروژکتور		کتبی و تشریحی، چندگزینه ای، صحیح و غلط، نظر استاد	سخنرانی کلاسیک و تعاملی، بحث در گروههای کوچک، فیلم آموزشی		آشنایی با مبانی مدیریت سلامت